

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Гігієна і добробут тварин»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності	Н6 Ветеринарна медицина освітньо-професійна програма «Ветеринарна медицина»
Тип і назва освітньої програми	обов'язкова
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	6 кредити ЄКТС (150 год) Лекцій – 30 годин Лабораторних занять – 54 години Самостійна робота – 96 годин
Мова (-и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет ветеринарної медицини кафедра інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Контактні дані розробника (-ів)	Лавріненко Інна Вікторівна inna.lavrinenko@pdau.edu.ua
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Ветеринарна мікробіологія
Компетентності	Загальні: ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та професії. ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 14. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Фахові: ФК 10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно обумовленого утримання тварин. ФК 11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	Програмні результати навчання: ПРН 10 Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів. ПРН 18 Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

У процесі вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються та розвиваються такі м'які навички: **критичне мислення** (здатність працювати з новою інформацією, аналіз проблемних ситуацій та пошук оптимальних шляхів їх вирішення, аргументоване обґрунтування професійної позиції); **комунікативні навички** (розвиток усного мовлення, академічної риторики та вміння вести фахову дискусію під час доповіді); **навички публічних виступів та самопрезентації** (впевнене представлення презентації, структуроване донесення інформації до аудиторії з урахуванням часових обмежень); **цифрова грамотність** (використання цифрових освітніх платформ: Kahoot!, NotebookLM та онлайн-ресурсів, робота з презентаційними та візуалізаційними інструментами); **навички командної роботи та взаємодії** (конструктивна взаємодія з одногрупниками під час дискусій, вирішення практичних кейсів); **управління часом та самодисципліна** (дотримання таймінгу під час проходження тестів у Kahoot, планування етапів підготовки реферату та своєчасне виконання завдань); **стресостійкість та адаптивність** (здатність працювати в умовах обмеженого часу та змагального середовища, готовність сприймати зворотний зв'язок і коригувати власну діяльність).

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна спрямована на набуття здобувачами вищої освіти компетентностей щодо забезпечення і контролю за дотриманням гігієнічних вимог до утримання, догляду, експлуатації та годівлі сільськогосподарських тварин, дотриманням вимог чинного законодавства щодо благополуччя і біобезпеки під час їх утримання, транспортування і забою.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Гігієна повітряного середовища. Вступ до дисципліни «Гігієна та добробут тварин» (поняття, терміни, завдання, методи досліджень). Значення мікроклімату та клімату. Газовий склад повітряного середовища, механічна та бактеріальна забрудненість повітряного середовища. Визначення температури, вологості, освітленості, швидкості руху і атмосферного тиску повітря тваринницьких приміщень. Зоогігієнічні норми фізичних, хімічних та бактеріологічних показників повітря. Заходи щодо запобігання забрудненню повітря. Сучасні системи контролю та управління мікрокліматом у тваринницьких приміщеннях.

Тема 2. Гігієна водопостачання і напування тварин. Санітарна оцінка джерел і систем водопостачання ферм. Біологічне і гігієнічне значення води. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до води згідно з ДСТУ. Режим і техніка напування тварин. Методи визначення фізичних, хімічних і біологічних показників води. Методи очистки і знезараження питних і стічних вод.

Тема 3. Гігієнічні вимоги до кормів і годівлі тварин. Гігієнічні вимоги до виробництва, заготівлі, зберігання і використання кормів. Причини зниження якості кормів та методи їх санітарно-гігієнічних досліджень. Санітарно-гігієнічна оцінка ґрунту. Методи визначення хімічних та мікробіологічних показників ґрунту. Особливості санітарно-гігієнічного контролю якості кормів та годівлі тварин в умовах промислових комплексів, підсобних, фермерських та приватних господарств. Санітарно-гігієнічна оцінка грубих та соковитих кормів. Методи визначення токсичності та якості концентрованих кормів. Визначення хімічних показників кормів.

Тема 4. Ветеринарно-санітарні заходи та вимоги з біобезпеки під час утримання тварин. Санітарно-гігієнічні вимоги до вибору ділянки для будівництва тваринницьких об'єктів. Види тваринницьких приміщень та їх загальна характеристика. Зонування і благоустрій території ферми. Захист тваринницьких об'єктів від занесення інфекції. Системи вентиляції і каналізації у тваринницьких приміщеннях. Методи зберігання та знезараження гною. Дезінфекція, дезінсекція та дератизація тваринницьких об'єктів. Утилізація трупів тварин. Законодавче та нормативне регулювання біобезпеки у ветеринарній медицині. Стратегії та практичні заходи з біозахисту в тваринницьких господарствах. Вимоги біобезпеки під час транспортування тварин.

Тема 5. Гігієнічна оцінка систем і способів утримання тварин. Гігієнічна оцінка систем утримання ВРХ. Гігієна утримання корів і вирощування молодняка. Зоогігієнічні вимоги до прив'язного та безприв'язного утримання худоби. Зоогігієнічні вимоги до потоково-цехової технології. Гігієна утримання бугаїв-плідників. Гігієна лактуючих корів і їх доїння. Гігієна телят. Гігієнічна оцінка систем утримання овець. Гігієнічні вимоги до приміщень для овець. Гігієна годівлі та утримання овець. Гігієна використання та утримання баранів-плідників. Гігієна проведення окоту і вирощування ягнят. Гігієна доїння овець. Параметри мікроклімату для всіх статевих вікових груп овець. Гігієнічна оцінка систем утримання свиней. Гігієна кнурів-плідників, холостих і поросних свиноматок. Гігієна вирощування

поросят, ремонтного і відгодівельного молодняку. Гігієна підсисних свиноматок, підсисних поросят, ремонтних свинок і відгодівельного молодняку. Гігієнічні вимоги до свинарників, їх склад і місткість. *Гігієнічна оцінка систем утримання коней*. Системи утримання жеребців - плідників, холостих та жеребих маток, маток, приплодом. Гігієнічні вимоги до утримання різних статевовікових груп коней. Гігієнічні вимоги до приміщення для коней та їх обладнання. Гігієна годівля та напування коней. Гігієнічні вимоги до збруї. *Гігієнічна оцінка систем утримання птиці*. Системи утримання сільськогосподарської птиці та їх гігієнічна оцінка. Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень та особливості їх обладнання для різних видів і груп птиці. Вимоги до опалення, вентиляції, освітлення виробничих приміщень. Кондиціонування, очищення і знезараження повітря. Санітарно-гігієнічні вимоги до яєць і режиму інкубації. Особливості гігієни утримування і вирощування окремих видів і вікових груп птиці. *Гігієнічна оцінка систем утримання кролів*. Гігієнічні вимоги до кролеферми. Гігієна парування, окролу і вирощування молодняку. Профілактичні, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи на кролефермах. *Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у хутровому звірництві*. Гігієна норок. Гігієнічні вимоги до звіроферми. Гігієнічні вимоги до шедів. Гігієнічні вимоги до кліток. Гігієна парування і вирощування молодняку. Профілактичні, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи на звірофермах. *Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги ставового рибиництва*. Гігієнічні умови утримання різних вікових груп риб. Гігієнічні показники якості води у ставовому рибистві. Ветеринарно-санітарні вимоги у ставових господарствах. *Гігієнічні вимоги до утримання собак і котів*. Умови утримання собак і котів у приватних господарствах і квартирах. Гігієна утримання тварин у притулках, розплідниках та готелях для тварин. Гігієнічні вимоги до обладнання та інвентарю. Гігієна утримання тварин різних вікових груп і фізіологічних станів. *Гігієна та ветеринарно-санітарні вимоги у бджільництві*. Гігієна утримання бджолиних сімей у різні сезони року. Гігієнічні вимоги до вуликів і обладнання. Гігієнічні вимоги до розміщення пасік. Гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи на пасіках.

Тема 6. Вимоги до благополуччя тварин під час їх утримання та експлуатації. Визначення благополуччя тварин як науки, методи досліджень, головні завдання, основні принципи концепції. Загальні правила, що відображають п'ять свобод щодо сільськогосподарських тварин. Біологічні, фізіологічні та етологічні аспекти благополуччя тварин. Національні та міжнародні нормативно-правові та регуляторні документи у благополуччі тварин. Вимоги до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання. Вимоги до благополуччя ВРХ, в тому числі телят під час їх утримання. Вимоги до благополуччя свиней під час їх утримання. Вимоги до благополуччя курей-несучок під час їх утримання. Вимоги до благополуччя бройлерів під час їх утримання. Вимоги до забезпечення благополуччя робочих тварин, що належать до родини коневих. Вимоги до забезпечення благополуччя диких тварин у неволі. Методи оцінювання благополуччя тварин. Принципи благополуччя при транспортуванні та торгівлі живими тваринами. Вимоги до забезпечення благополуччя тварин у клініці ветеринарної медицини. Вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час забою та евтаназії. Забезпечення благополуччя тварин у надзвичайних ситуаціях. Соціальна адопція як чинник подолання проблеми безпритульних тварин. Стрес як показник порушення благополуччя тварин. Особливості прояву стресу у різних видів тварин. Стереотипії у тварин як індикатор стресу. Роль збагачення середовища у зниженні рівня стресу. Гуманне ставлення до тварин з етичних міркувань та з міркувань забезпечення якості і безпечності у процесі виробництва та переробки продукції тваринництва.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні (бесіди, пояснення), практичні методи (виконання завдань на лабораторних заняттях), інтерактивні (дискусії, практичні кейси), використання мультимедійних презентацій у поєднанні із Kahoot!, NotebookLM.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється за наступними видами робіт: виконання завдань лабораторних занять (1-3) тах - 48, підготовка реферату і презентації (1-12) тах - 12, 2 контрольні роботи (1-10) тах - 20. Підсумковий контроль – екзамен (1-20) тах - 20. Схему нарахування балів наведено у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	<i>Ключові принципи, якими керуються викладач і здобувачі вищої освіти: повага до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у взаєминах, лідерство (проактивність, право на вибір і відповідальність за нього), партнерство (рівність сторін, обов'язковість виконання домовленостей). Активність, ініціативність і творчий підхід заохочуються. Помилки розглядаються як природна частина освітнього процесу та можливість для зростання.</i> Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки. Повторне виконання завдань поточного контролю з метою підвищення раніше отриманої оцінки або збільшення кількості балів не допускається. Здобувач, який не з'явився без поважної причини на екзамен, вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження екзамену для ліквідації підсумкової академічної заборгованості (FX) допускається двічі: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету, за участю викладачів відповідної кафедри. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F, має право повторно опанувати навчальну дисципліну.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності ПДАУ. Обов'язковими вимогами є: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної і наукової діяльності. Процедура розгляду порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти регламентована Кодексом академічної доброчесності ПДАУ.
- щодо використання інструментів ШІ	Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування реферату, візуалізації інформації для підготовки презентації. У разі використання у рефераті та презентації текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти повинен зазначити факт такого використання у рефераті із зазначенням використаного інструменту ШІ та способу його використання. Не допускається використання інструментів ШІ для повного виконання реферату, подання згенерованих ШІ результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати реферат і презентацію за новою темою.
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно.
- щодо	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів

зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Здобувач вищої освіти може опанувати рекомендований онлайн-курс та перезарахувати здобуті результати навчання як частину навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, проте не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок оскарження контрольних заходів урегульовано Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Результат оцінювання можна оскаржити не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.
Рекомендовані джерела інформації	Основна 1. Демчук М.В. та ін Гігієна тварин: Підручник . Харків: Еспада, 2006. 520 с. 2. Стале тваринництво та благополуччя тварин Sulave Sustainable Livestock Production and Animal Welfare Модуль 2 Благополуччя тварин / Module 2 Animal Welfare (2024). Електронний посібник / The electronic manual. Укладачі: Г. Шуле, С. А. Пфафф, Н. Магрело, І. Двилюк, Б. Гутий, С. Усенко, І. Лавріненко та ін. https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/nmcvfpo/SUSTAINABLE%20LIVESTOCK%20PRODUCTION%20AND%20ANIMAL%20WELFARE_2/SUSTAINABLE%20LIVESTOCK%20PRODUCTION%20AND%20ANIMAL%20WELFARE/Golovna/Golovna.htm Додаткова 1. Демчук М.В. та ін. Гігієна тварин. В.В. Демчук, М.В. Чорний, М.Г. Високос, О.С. Павлюк: За ред. М.В. Демчука. К.: Урожай, 1996. 384 с. 2. Недосеков В.В., Блах Т., Ситюк М.П., Мартинюк О.Г., Мельник В.В., Юстинюк В.Є. Основи біобезпеки та благополуччя тварин. Ніжин, 2021. 252 с. 3. Бондар А. О., Поручник М. М., Тарасенко Л. О., Рудь В. О.; за ред. А. О. Бондар. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія : навчальний посібник. Миколаїв : МНАУ, 2018. 179 с. 4. Стале тваринництво та благополуччя тварин Sulave Sustainable Livestock Production and Animal Welfare МОДУЛЬ 3 Цифрове тваринництво/Module 3 Digital Livestock Farming (2024) Електронний посібник/The electronic manual. Укладачі: Укладачі: Г. Шуле, С. А. Пфафф, П. Ващенко, І. Лавріненко та ін. https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/nmcvfpo/TSUFROVE_TVARNUNUSTVO_O_MODYL_3/Golovna/Golovna.htm 5. Лавріненко, І., Передера, О., & Передера, Р. (2026). Цифрові технології моніторингу благополуччя птиці: сучасний стан та перспективи розвитку. Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки , 28 (121), 133-137. DOI: https://doi.org/10.32718/nvlvet12117 6. Лавріненко І., Передера О., Коломак І., & Індутна І. (2025). Індикатори благополуччя бройлерів під час транспортування. Науковий вісник ЛНУВМБ

імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарна медицина, 27(118), 168-172.
<https://doi.org/10.32718/nvlvet11823>

7. P. Pysarenko, M. Samojlik, M. Galytska, I. Mostoviyak, O. Milenko, M. Pischalenko, I. Lavrinenko, S. Taranenko Environmental Aspects of Using Bacillus Subtilis to Improve the Quality of Irrigation Water. Journal of Ecological Engineering 2024, 25(9), 218–225. Scopus.
<https://doi.org/10.12911/22998993/191149>

8. Lavrinenko I.V., Shulga L.V., Peredera O.O., Zhernosik I.A. Analysis of the treatment regimen efficacy for columnaris disease in Pterophyllum scalare. Regulatory Mechanisms in Biosystems. 2020. 11(2), 226–231.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-20#Text>

2. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 08.02.2021 № 224 «Про затвердження Вимог до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0206-21#Text>

3. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 29.07.2024 № 2266 «Про затвердження Вимог до забезпечення благополуччя робочих тварин, що належать до родини коневих (Equidae)»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1241-24#Text>

4. Закон України про захист тварин від жорстокого поводження (2006)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>

5. Європейська конвенція про захист домашніх тварин https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a15#Text

6. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей (1986)
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_137#Text

7. Про затвердження Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-09>

8. Закон України Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-19>

Рекомендовані онлайн-курси

1. Благополуччя свиней: кращі практики та особливості інспектування

<https://courses.agriacademy.org/courses/course-v1:FAO+PigWelfare+2026Q1/about>

2. Поведінка і благополуччя тварин <https://www.coursera.org/learn/animal-welfare>

3. Вся правда про собак і котів <https://www.coursera.org/learn/cats-and-dogs>

4. Благополуччя і управа кіньми <https://www.coursera.org/learn/equine>

5. Поведінка і благополуччя птиці <https://www.coursera.org/learn/chickens>

6. Зміна статусу і сприйняття тварин
<https://www.coursera.org/learn/perception-of-animals>

7. Благополуччя тварин у ветеринарних клініках [Animal Welfare in the Clinic | Coursera](https://www.coursera.org/learn/animal-welfare-in-the-clinic)

8. Емоції та когніції у собак [Емоції та когніція у собак | Coursera](https://www.coursera.org/learn/emotions-and-cognition-in-dogs)

9. Кінний курс – вступ до основ догляду і управи [Курс для коней: Вступ до основ догляду та управління | Coursera](https://www.coursera.org/learn/equine-care)

10. Основи здоров'я свиней https://courses.agriacademy.org/courses/course-v1:ASU+OZS01+2024_Q1/about

11. Вирощування та відгодівля молодняку ВРХ
https://courses.agriacademy.org/courses/course-v1:ASU+OZS01+2024_Q1/about

	v1:FAO+CattleFattening+2025Q4/about 12.Управління <i>молочно-товарною</i> фермою https://courses.agriacademy.org/courses/course-v1:EBRD+MTF_MANAGEMENT101+2022_T3/about 13.Виробництво та управління молочними продуктами Виробництво та управління молочним продуктом Coursera 14.Від ферми до виделки: стале виробництво продуктів харчування у мінливому середовищі https://courses.agriacademy.org/courses/course-v1:EBRD+FFF101+2022_T3/about 15.Вступ до догляду та добробуту тварин https://alison.com/course/introduction-to-animal-care-and-welfare?utm_source=keystone&utm_medium=cpc&utm_campaign=course-5523_introduction-to-animal-care-and-welfare 16.Поведінка та психологія тварин https://alison.com/course/animal-behaviour-and-psychology
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки протокол від 01.09.2026 р. № 1

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми/форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Виконання завдань на лаб.заняттях	Контрольні роботи	Підготовка реферату і презентації	Екзамен	
Тема 1. Гігієна повітряного середовища	9	10			9
Тема 2. Гігієна водопостачання і напування тварин	6				6
Тема 3. Гігієнічні вимоги до кормів і годівлі тварин	6				16
Тема 4. Ветеринарно-санітарні заходи та вимоги з біобезпеки під час утримання тварин	6				6
Тема 5. Гігієнічна оцінка систем і способів утримання тварин	-				-
Тема 6. Вимоги до благополуччя тварин під час їх утримання та експлуатації	21	10	12		43
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	48	20	12	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється за наступними видами навчальної роботи: виконання завдань лабораторних занять, контрольні роботи, підготовка реферату і презентації.

Виконання завдань на лабораторних заняттях (0-3)

0 балів – завдання лабораторного заняття виконано незначною мірою або не виконано, результати роботи відсутні чи містять суттєві помилки; здобувач вищої освіти не демонструє розуміння матеріалу; **1 бал** – завдання лабораторного заняття виконано частково, допущено суттєві помилки та неточності, здобувач вищої освіти демонструє фрагментарне розуміння матеріалу та потребує допомоги викладача під час виконання завдань; **2 бали** – завдання лабораторного заняття виконано переважно в повному обсязі, допущено окремі помилки або неточності, здобувач вищої освіти демонструє достатнє розуміння матеріалу та переважно самостійно виконує завдання; **3 бали** – завдання лабораторного заняття виконано в повному обсязі, правильно та самостійно, здобувач вищої освіти демонструє ґрунтовне розуміння матеріалу, правильно виконує завдання та може обґрунтувати отримані результати.

Контрольні роботи (0-10) – дві по опрацьованих темах, кожна містить 2 питання. Максимальна кількість балів за одне питання становить 5 балів. **0-1 бал** – якщо знання здобувача переважно помилкові або відсутні взагалі; **2-3 бали** – знання здобувача часткові, поверхневі або він не повністю розкрив зміст; **4 бали** – знання цілком достатні для розкриття певного питання, **5 балів** – знання глибокі, відповідь повна, логічна.

Підготовка реферату і презентації (0-12) – **0-3 бали** – реферат і презентацію не підготовлено або його зміст не відповідає визначеній темі, матеріал викладено фрагментарно, відсутня логічна структура, наявні суттєві помилки, використано недостатню кількість інформаційних джерел або відсутні посилання на них, здобувач вищої освіти не демонструє розуміння опрацьованого матеріалу, не надає обґрунтованих відповідей викладачу та одногрупникам; **4-6 балів** – реферат і презентація

частково розкривають визначену тему, містять основні теоретичні положення, проте характеризуються недостатньою повнотою та системністю викладу, наявні окремі суттєві помилки, неточності або недоліки у структурі та оформленні, джерела використано обмежено, здобувач вищої освіти демонструє фрагментарне розуміння матеріалу, надає частково відповіді викладачу та одногрупникам; **7-9 балів** – реферат і презентація достатньо повно розкриває тему, мають логічну структуру та послідовний виклад матеріалу, використано належну кількість інформаційних джерел із відповідними посиланнями, наявні окремі неточності або недоліки в аналізі чи оформленні, здобувач вищої освіти демонструє достатнє розуміння та здатність аналізувати опрацьований матеріал; **10–12 балів** – реферат і презентація повністю та ґрунтовно розкривають визначену тему, характеризуються логічністю, послідовністю та змістовністю викладу, матеріал проаналізовано й узагальнено, використано актуальні та релевантні інформаційні джерела з належним оформленням посилань, висновки є обґрунтованими, здобувач вищої освіти демонструє високий рівень розуміння та самостійності під час опрацювання матеріалу, зацікавив аудиторію та надав вичерпні відповіді на всі поставлені запитання.

Форма проведення *підсумкового контролю* згідно до робочого та навчального плану – *іспит* (1-20- балів): **0–4 бали** – у разі відсутності або неправильності відповідей на більшість питань екзаменаційного білета, нерозуміння основних понять і положень навчальної дисципліни; **5–8 балів** – у разі поверхневого розкриття теоретичних питань екзаменаційного білета, наявності суттєвих помилок, фрагментарних та неповних відповідей, недостатнього розуміння основних понять і положень навчальної дисципліни; **9–12 балів** – у разі неповного розкриття питань екзаменаційного білета, недостатньої аргументованості відповідей, наявності окремих суттєвих неточностей або відсутності відповіді на одне з теоретичних питань; **13–17 балів** – у разі достатньо повного та правильного розкриття питань екзаменаційного білета, логічного й послідовного викладення матеріалу, наявності окремих неточностей або недоліків у відповідях на питання білета та уточнювальні питання викладача; **18–20 балів** – у разі повної, правильної, логічної та вичерпної відповіді на всі питання екзаменаційного білета, демонстрації глибокого розуміння навчального матеріалу, уміння аргументувати свою позицію та надавати обґрунтовані відповіді на уточнювальні питання викладача.

Додаткові заохочувальні бали. За підготовку та опублікування тез доповіді на міжнародній або всеукраїнській науковій конференції здобувачу вищої освіти нараховується **5 балів** понад основну шкалу оцінювання за умови надання підтверджувальних документів / посилань. За участь у міжнародній або всеукраїнській науковій конференції здобувачу вищої освіти нараховується **2 бали** понад основну шкалу оцінювання за умови надання сертифіката учасника. За успішне проходження рекомендованого онлайн-курсу здобувачу вищої освіти нараховується **3 бали** понад основну шкалу оцінювання за умови підтвердження або надання сертифіката, що підтверджує його проходження.

Загальна кількість заохочувальних балів, які можуть бути нараховані здобувачу вищої освіти за результатами поточного контролю з навчальної дисципліни, не може перевищувати 10 балів.